

KASVITIETEELLISEN KONGRESSIN SUORETKEILYN HUOMIOITA

Ruotsissa kesällä 1950 pidetyn VII kansainvälisen kasvitieteellisen kongressin jälkeen oli järjestetty suoretkeily, joka ulottui Tukholmasta keski- ja pohjois-Ruotsin halki Lappiin, Abiskoon asti ja kesti kolmatta viikkoa. Tutkimuskohteita oli Taalainmaassa, Jämtlannissa. Mudduksen kansallispuisto vähän napapiirin pohjoispuolella sekä Lapissa Abiskon-Tornionjärven seuduilla, ja niihin kuului soiden lisäksi niittyjä, metsiä, järviä ja tuntureita. Retken erinomaisena johtajana toimi monien suomalaisten suomiesten tuntuma toht. Hugo Sjörs.

Tarkoitukseni oli ensi sijassa tutustua luonnossa ruotsalaisiin soiden luokitteluihin, mutta näitä kysymyksiä ei pohdittu kovinkaan paljoa. Kuitenkin varmistui se kirjallisuudesta saatu käsitys, että mutasuoksi (kärr) luetaan Ruotsissa paljon heikompia soita kuin meillä, kun *Carex rostrata* katsotaan jo mutasuon merkiksi.

Retken antoisimpiin puoliin kuului kosketus eri maiden tutkijoihin. Osanottajia oli seitsemästä maasta, vaikka lukumäärä oli suurimmillaankin vain kymmenkunta. Mainittakoon heistä erityisesti, prof. Firbas Saksasta, prof. Lüdi Sveitsistä, toht. Godwin Englannista, prof. Lydia Walsh Yhdysvalloista sekä Amerikassa vaikuttava ranskalainen prof. Morel. Tässä seurassa sai ikäänkuin pistokokeina kuvan suontutkimuksesta eri puolilla Eurooppaa ja koko maapalloakin. Niinpä Yhdysvalloissa kuului soilla olevan nykyisin mielenkiintoa lähinnä lentokenttien rakentajille, jotka tarvitsevat suuria tasaisia alueita, sekä terveydenhoitoviranomaisille, jotka hävittävät niiltä moskiittoja.

Toht. Godwinin kanssa keskusteltiin englanninkielisestä ja prof. Firbasin kanssa saksankielestä suosanastosta. Cajanderin saksalaista terminologiaa pidettiin hyvänä, mutta englanniksi on vaikea puhua soista. Itse suo-käsitettäkään ei englanninkielessä ole. Godwin on ehdottanut suota vastaamaan sanan »mire», jota ruotsalaiset ovat käyttäneetkin jo muutamia vuosia. Mahdollisesti

se omaksutaan kasvitieteilijäin kielenkäyttöön, mutta maantieteilijät, polttoturvemiehet ja skotlantilaiset sitä tuskin hyväksyvät. Maantieteilijä Mead käyttää sanaa »peatland». Mukiinmenevä kompromissi ehkä olisikin, jos suo biologisessa mielessä olisi »mire» ja geologisessa mielessä »peatland». — Muuten ruotsalaiset ovat nähneet paljon vaihua englannin- ja saksankielisen suosanaston kehittämisessä. Luonnollisesti he ovat sijoittaneet omia sanojaan puuttuvien termien paikalle, ovatpa korvanneet jo käytännössä olleen »rimpi»-sanan omalla »flark»-sanallaan. »Aapa» näkyy sentään olevan korvaamaton. Meidän olisi kai syytä kirjoittaa suoasioista enemmän suurilla kielillä, sillä sen kuvan sai, että meillä ei ole muissakaan suhteissa tutkimuksemme tasoa vastaavaa kansainvälistä asemaa tällä alalla.

Keski- ja länsieurooppalaisten kasvi- maantieteilijäin tiedot maaperästä olivat yllättävän laajat, ja tärkeissä tutkimuspisteissä kaivettiinkin aina maata. Godwin pohti hänelle oudon ja merkillisen aapasuon syntyä kolloidikemian lakien ja hapetus-pelkistysreaktioiden pohjalta sellaisella asiantuntemuksella, että leipätyönään maaperää tutkiva meikäläinen tunsii itsensä perin epävarmaksi. Toisaalta muut ihmettelivät meidän maatalousylioppilaittemme kasvitieteen perusopetuksen laajuutta. Tämä selittääkin osaltaan sen, että suokasvien ekologian tutkimus, joka muualla on lähes kokonaan kasvitieteilijäin asiana, on meillä saanut harrastajia myös sovellettujen tieteiden piirissä. Suotutkimuksemme tasosta huolimatta etenkin ruotsalaisten kasvitieteilijäin töistä on meille paljon opittavaa.

Abiskon tienoilla näimme luontaisten ohella myös »keinotekoisien palsan» Ruotsin »YH:n» aikana kulki sotilaiden latu suon yli, ja nähtävästi sen kohdalle syvemmälle mennyt routa oli puristanut suosta ylös suuren mättään, jolle oli ehtinyt tulla *Sphagnum fuscum*. Nyt »palsa» kuitenkin tuntui olevan painumassa suohon takaisin.

Arvi Valmari.